

for slutter jeg mig selvfølgelig til alle de Talere — og det er vel næsten alle, der have talt — der have hævdet, at Besætning og Inventar kunne i det mindste ikke regnes med. Vi kunne tage Bygninger med, men ikke det andet, det maa vi Landmænd hævde, fordi vi forlange lige Ret. Og skulle Folk i Byen, som holde Luksusheste, og Vognmændene, som holde Heste og andre Kreaturer, som ikke ere knyttede til Landbruget, være fri for at svare af dem, saa vilde vi selvfølgelig ogsaa ude paa Landet være fri derfor. Der er ikke Spor af Mening i, at Landmændene skulle betale af deres Inventarium og Varelager, naar Grossererne i Byerne skulle være fri. Nej, skal der være lige Ret, saa skal der være lige Ret. Det hævde vi, og jeg haaber, at det Princip vil blive gennemført i Lovforslaget, før det gaar fra Rigsdagen som Lov. Men saa skal jeg til Gengæld indrømme, at det er muligt, at det bliver nødvendigt at forhøje Antallet af pro mille noget, og det ser jeg heller ikke, der er nogen Ulykke i, naar blot det er lige. Pro millerne komme jo ikke op til de nuværende faste Skatter paa nogen Plads hverken i By eller paa Land, der er derfor ingen Fare for at forhøje dem noget, hvis det er nødvendigt, og jeg synes nok, der kunde være Grund til at skaffe noget mere Indtægt fra den Side. Altsaa jeg hævder, og det haaber jeg, som jeg udtalte, at Tingets Flertal er enigt med mig i, at Besætning og Inventarium maa vi ganske særlig have bort. Til Gengæld maa det samme gøres over for Næringsbrug og Fabrikdrift i Byerne, saa at Maskiner og Redskaber ikke regnes med, men vi kunne holde os til den nøgne Jord og til Bygningerne. Det er paa ingen mulig Maade vanskeligt at taksere det, det er tværtimod uhyre let efter den Maade, hvorpaa det er stillet op.

Der er ogsaa en ny Skat, jeg gerne vil have frem, og som meget godt kan forliges med denne Lov og ifølge dennes Principper bør være med. Det er en Skat paa de Værdistigninger, der fremkomme, ved at Staten foranstalter visse Foretagender. Naar Staten bygger Jernbaner, anlægger Havne eller Kanaler osv., og der derved fremkommer Værdistigninger, maa det være klart, at det ikke er den enkelte Mand, der gør sig fortjent. Det er en Formue, der falder i hans Skød, og som han kommer sovende til, uden at udrette den allermindste Smule. Der er ingen Grund til at give en enkelt Mand en slig Gave, og Samfundet maa med Rette kunne

kræve en langt større Indtægt end nu af denne Værdistigning. Jeg ved nok, at man vil svare: Ja, men vi faa jo en Formue- og Indkomstskat, og der kunne vi tage det! Men det er ganske lidt, man faar paa den Maade. Det er en Vildfarelse, naar man tror, at man ved en Formue- og meget stor Indkomstskat kan ramme den Formueforøgelse, der kommer ved den særlige Stigning af saadanne Værdier omkring Jernbaner, Havneanlæg osv. Jeg skal tage et Eksempel blandt mange. Vi byggede i sin Tid Kystbanen for Statens Penge uden en Øres Tilskud fra de Folk, der boede derude omkring. Den Bane har ikke den Dag i Dag givet Staten nogen Indtægt, tværtimod, den giver Underskud. Altsaa, samtlige Landets Borgere have først maattet betale Bygningen af Banen og dernæst maa de betale det aarlige Underskud. Men hvordan virker det nu ude paa den Plads? Lad mig tage et Sted i Nærheden af Espergårde. Der havde en Mand 2 Tdr. Land daarlig Sandjord, som knapt nok var 500 Kr. værd pr. Td. Land. Da Banen kom, fik han 7,000 Kr. pr. Td. Land altsaa 14,000 Kr. for det, som før var 1,000 Kr. værd. Kort efter dannede der sig et Konsortium, der købte igen af de andre, og dette Konsortium har nu næsten solgt det hele for 2 Kr. pr. Kv. Alen til Byggepladser. Det bliver pr. Td. Land 28,000 Kr. eller 56,000 Kr. tilsammen. Det er nu faldet paa to Hænder, det kunde lige saa godt være blevet paa den første. Nu siger jeg: Denne Mand har altsaa faaet en Formueforøgelse paa 55,000 Kr. Hvad var nu rimeligere, end at man tog Skat af denne Formueforøgelse, en forholdsvis lille Skat. Vi kunde jo tage Halvdelen af denne Værdistigning, vi burde have 2 pCt., men naar vi tage 1 pCt. gaa vi ikke Manden for nær, idet man kan sige: Vi give Manden Ret til at have en stor Chance, saa at Spekulationen kan udfolde sig. Han har altsaa 3 pCt. i Behold, saa han paa ingen Maade kan beklage sig. Men tage vi blot 1 pCt. af Stigningen, vil det alligevel blive en aarlig Indtægt for Statskassen af 550 Kr. De, som nu tro, at vi kunne faa Erstatning derfor i Formue- og Indkomstskat, tage ganske fejl. En Formueskat af de 55,000 Kr. efter denne Lov af 0,5 pro mille, altsaa 50 Ø. pr. 1,000 Kr., vilde ikke bringe mere ind end 27 Kr. 50 Ø. Og en Indkomstskat vilde indbringe — ja det kommer nu an paa, hvilken Skala man kommer op paa, men lad os sige, at han har nogen Indtægt ved Siden af, og han altsaa skulde